

tøede er Enker. Det er yderst interessant, at samtlige Kommunalbestyrelses Fattigudvalg — og her maa jeg fremhæve, at vi bl. a. have henvendt os til forskellige Landkommuners Fattigudvalg — svare, at de vedkommende Enker og Børn ere uden Skyld i Aarsagerne til, at de modtage Fattigunderstøttelse, det er en Følge af Familieforsørgerens Død, stor Børneflokk eller Sygdom og Svaghed. Jeg beder ærede Medlemmer forstaa — der er dem, som vide det, nemlig de, som sidde i de kommunale Bestyrelser — hvilken Demoralisation det fører med sig, at en fattig Enkes Barn stiller hos Fattigforstanderen eller i Fattigudvalget for at modtage den ugentlige eller maanedlige pengelige Understøttelse eller Understøttelse i Form af Brød. Det, at Børnene gennem Aarene som noget selvfølgelig gaa til Fattigvæsenet og hente Penge og Brød til Moderen, ligesom de gaa et hvilket som helst andet Ærinde, det har Demoralisation til Følge. For mange af disse Børns Vedkommende gælder det, at naar de vokse op til Mænd og Kvinder, blive gifte, og der bryder øjeblikkelig Nød ind over dem, saa tænke de: Der er Fattigvæsenet. Jeg tror, at den Bestræbelse, som er fremme fra Hjelpekassernes Side baade paa Land og i By, for at rense ud i vort offentlige Fattigvæsen, i det lange Løb vil betyde en mindre Udgift fra det offentliges Side til de trængende paa samme Tid, som det vil betyde en Indvinding af betydelige personlige Kræfter i det almindelige Arbejde i vort Samfund. I den Overgangstid, som der vil blive ved de mange fattigunderstøttedes Overgang til Hjelpekasserne og den fri Fattigpleje, er det muligt, at Udgiften for det offentlige vil blive større, men i det lange Løb vil man erfare, som man har erfaret det f. Eks. i enkelte Landkommuner, hvor man ikke har noget Fattigvæsen, at det lønner sig økonomisk at hjælpe Folk og hjælpe dem effektivt, naar de ere i Nød, og lade dem beholde deres borgerlige Rettigheder.

Jeg skal derfor spørge Regeringen, om den agter her i Tinget at fremkomme med Forslag, sigtende til en Enkeforsørgelseslovgivning, om den agter i den Anledning at foretage et forberedende Arbejde ved Indhentning af Materiale til at belyse dette store sociale Spørgsmaal. Hvis det ikke skulde være Tilfældet, at Regeringen har det i Sinde, saa spørger jeg den højtærede Regering, i dette Tilfælde den højtærede Indenrigsminister, om man ikke maatte være villig til allerede i denne Samling at øge det Beløb, som stilles til

Hjelpekassernes Raadighed, meget betydeligt. Allerhelst saa jeg, saaledes som det er udtrykt i den Henvendelse, som Hjelpekassernes Bestyrelser have gjort, at Staten forpligtede sig til at udrede $\frac{1}{3}$ af de Udgifter, som Kommunerne bevilge til Hjelpekasserne; men jeg spørger som sagt, om Regeringen vil stille sig velvillig til, at der allerede nu ydes et betydeligt Beløb. Jeg nævner rent vilkaarligt — ikke fordi jeg mener, denne Sum er tilstrækkelig — et Statstilskud af 1 Mill. Kr. aarlig til Hjelpekasserne mod, at Kommunerne yde i Forhold til, hvad Hjelpekasserne ellers kræve, til den Tid kommer, da der er tilvejebragt en Lovgivning, som sikrer enhver Enke, der sidder tilbage med ukonfirmerede Børn, en Hjælp fra Statens, fra det offentliges Side, saaledes at hun under alle Omstændigheder kan være fri for at søge til det offentlige Fattigvæsen. Der findes her i Landet omkring ved 115,000 Enker. Deraf er selvfølgelig det store Flertal ubemidlede Enker; ikke alle have en Børneflokk; men man mener, at omkring 70,000 have mellem 2 og 5 Børn. Af disse 70,000 ret ubemidlede Enker ere de 15,000 inde under Fattigvæsenet; men det betyder jo ikke, at de andre Enker og Børn ikke lide Nød; thi mellem disse mange Tusinde, som ikke modtage Hjælp af det offentlige Fattigvæsen, kan man være sikker paa, at man netop finder disse ærkekære Kvinder, der gøre alt muligt for at holde sig oven Vand og nægte sig selv det nødvendige, f. Eks. nøjes med en Kop Kaffe og et Stykke Brød, for at kunne give Børnene varm Middagsmad. Man kan være overbevist om, at mellem disse Kvinder findes de ærkekæreste Kvinder; der udfægtes hver eneste Dag heroiske Kampe blandt disse for at bjærge sig gennem Livet, og det er Synd, at de Bestræbelser, som mange af disse Kvinder gøre for at holde deres Hjem oppe, for at være noget for deres Børn, skulle briste, fordi de savne det økonomiske Holdepunkt. Vi maa komme dem til Hjælp, og der er ingen anden Vej hertil end gennem det offentlige, det private Initiativ magter det aldeles ikke. Jeg saa forleden i „Kristeligt Dagblad“ en Artikel af Sekretæren i de københavnske Menighedsplejer, teologisk Kandidat Jørgensen, i hvilken han siger: De kristne i vort Samfund skulde blot vide, hvor megen Nød der er. Saa nævner han en Række Eksempler paa Kvinder, der have siddet i Menighedsplejernes Forlokaler med deres smaa Børn og ikke have haft noget til dem, og han siger: I maa komme